

Stupavan

ROČNÍK I

číslo 8

INFORMAČNÝ SPRAVODAJ OBCE STUPAVA

Ů V C D

Vieme žiť ako dobrí susedia ?

Problematika susedských vzťahov, ako to mnohí z nás poznajú z vlastných skúseností, je stále aktuálna a s ohľadom na rozmanitosť i zložitá. Iste nebude proti mysli našich občanov, oboznámiť sa s pojmom susedských vzťahov tak, ako ho upravuje náš právny poriadok.

V našom súčasnom právnom poriadku nie je problematika susedských vzťahov upravovaná súhrnne, komplexne, jedným právnym predpisom. I keď ide o prevažne občianskoprávnu záležitosť, zaoberajú sa nimi i ďalšie právne predpisy: Občiansky súdny poriadok, správny poriadok, stavebné predpisy častej právne normy týkajúce sa vôd, ciest, komunikácií, lesov, ochrany zdravia a pod., nemožno obísť tie právne predpisy, ktoré tvoria jadro spoločenského života, ako sú právne predpisy týkajúce sa národných výborov. Nakoniec susedské vzťahy úzko súvisia so schopnosťami kolektívne, priateľsky žiť, tak, ako to zodpovedá nášmu socialistickému zriadeniu.

Ako sme už uviedli, ťažisko susedských vzťahov je vo sfére občianskoprávnej, čiže v podstate sa

Javia ako problémy občianskeho spolužitia s odrazom v právnej sfére. Z nich najdôležitejšie sú vzťahy medzi vlastníkmi, ktoré najčastejšie ovplyvňujú spolužitie medzi občanmi.

V úvode sme naznačili, že sa budeme zaoberať susedskými vzťahmi vlastníckymi a konkrétne vzťahmi medzi vlastníkmi nehnuteľností majúcich spoločné hranice. Každý uzná, že táto sféra susedských vzťahov je nielen zaujímavá, ale hlavne dôležitá z hľadiska ochrany práv občanov.

V takto formulovanej problematike spočíva teda podstata v "hraniciach" medzi vlastníkmi bezprostredne naväšujúcich nehnuteľností. Ako ustanovuje občiansky zákonník v § 119, 2; ide o susediace parcely a stavby spojené so zemou pevným základom.

S tým je spojené tiež všetko, čo môže z toho vyplývať alebo vyplýva.

V ďalšom pokračovaní si ozrejníme ďalšie stránky, týkajúce sa susedských vzťahov.

Judr. Pinter
právník OŠM

Čo by sme mali vedieť

Z činnosti Výboru ľudovej kontroly.

VĽK MNV v Stupave je kontrolným orgánom národného výboru a súčasťou sústavy orgánov ľudovej kontroly. Výbor vykonáva svoju kontrolnú činnosť podľa zákona SNR č. 121/1971 Zb. o ľudovej kontrole v SSR a Federálneho zhromaždenia č. 103/1971 Zb. o ľudovej kontrole. Vo svojej práci výbor vychádza z požiadaviek výborov ľudovej kontroly vyšších stupňov, národného výboru a jeho rady, z pripomienok a sťažností občanov a z vlastných poznatkov. Pri výkone kontroly postupuje výbor a jeho členovia podľa všeobecne záväzných predpisov, upravujúcich ich kontrolnú činnosť. Zabezpečuje objektivitu kontrolnej činnosti. Výbor navonok zastupuje predseda výboru, ktorý má právo zúčastňovať sa schôdzí Rady MNV s hlasom poradným. Je prizývaný na zasadnutia komisie verejného poriadku a podáva správy o činnosti VĽK Miestnemu výboru KSS a DO KSS. Zúčastňuje sa zasadaní predsedov VĽK na ONV Bratislava-vidiek a podľa potreby spracováva a predkladá správy o činnosti VĽK pre ONV VĽK. Za svoju činnosť je výbor zodpovedný plenárnemu zasadnutiu národného výboru, ktoré schvaľuje i plán jeho kontrolnej činnosti. Pri výkone kontrolnej činnosti sa riadi tiež metodickými

smernicami a pokynmi VĽK národného výboru vyššieho stupňa.

V tomto volebnom období pracuje vo výbore 10 členov a 2 aktivisti, ktorí pod vedením s. Pavla Németha sa schádzajú raz do mesiaca. Za dlhoročnú aktívnu prácu vo výbore boli vyznamenaní 3 jeho členovia : Tomáš Gramblička, Anna Darášová, Jolana Kodríková - Čestným uznaním Rady ONV Bratislava-vidiek. Aj touto cestou im srdečne blahoželáme a ďakujeme za aktívnu prácu vo výbore. Do ďalších dní im prajeme pevné zdravie a nové úspechy v práci.

Na stránkach nášho Spravodaja, Vás, vážení spoluobčania, chceme zoznámiť s niektorými výsledkami kontrolnej činnosti nášho výboru. Už niekoľko rokov sústreďujeme pozornosť na ochranu životného prostredia v obci. V roku 1931 sme začali s rozsiahlou previerkou čistoty verejných priestranstiev, ulíc, rozkopávok, skládok stavebných materiálov na uliciach. Bolo zistených 164 porušovateľov Vyhlášky o čistote v obci z radov občanov. Pri tejto akcii bolo zistených aj veľa rozkopávok a skládok materiálu, ktoré zanechali podniky a organizácie po vykonaných rôznych prácach v obci. VĽK uložil odboru výstavby pri MNV v Stupave vyriešiť s občanmi porušovateľmi odstránenie skládok stavebného a iného materiálu pred rodinných domov. Na základe návra-

hu VĽK bolo plenárnym zasadnutím uložené odboru výstavby aj vyvolať jednanie s podnikmi, ktoré zanechali po vykonaných prácach rozkopávky a skládky materiálu.

Pozornosť tejto problematike sme venovali aj v priebehu roka 1982. Naďalej vyskytujúce sa nedostatky na tomto úseku poukazovali na tú skutočnosť, že nie všetci zodpovední hospodárski pracovníci na závodoch a podnikoch, ako aj samotní občania, chápu dostatočne svoju občiansku povinnosť pre vytváranie lepších životných podmienok. Členovia VĽK sa pri previerkach často stretávajú s nepochopením zo strany vedenia podnikov, závodov i samotných občanov. Vykonali sme následnú previerku na tomto úseku. Na základe výborom uloženého opatrenia mal odbor výstavby MNV riešiť odstránenie skládok. Tento jednal s každým porušovateľom a dohodol legalizovanie alebo okamžité odstránenie skládky. Zistili sme, že z uvedeného počtu 84 občanov skládky odstránilo, no situácia sa tým nezlepšila, pretože za sledované obdobie vzniklo ďalších 90 nových skládok.

Situácia naznačila, že bude treba problematiku riešiť zo strany odboru výstavby pri MNV. Túto problematiku riešila Rada MNV s odborom výstavby na základe VĽK prijatých opatrení.

V roku 1983 sa naša previerka v tejto oblasti zamerala na plnenie opatrení, uložených jednotlivým pod-

nikom a závodom v obci. Žiaľ, museli sme opäť konštatovať, že problémy, na ktoré sme poukazyvali už v minulosti, stále pretrvávajú. Medzi takými, ktorí nezodpovedne pristupujú k otázke životného prostredia sú napr.: ŠR Stupava, ZIPP Stupava, ŠM Stupava. Vo väčšine prípadov nami uložené opatrenia neboli splnené, a preto na zabezpečenie splnenia týchto opatrení bude nutné postupovať voči porušovateľom v zmysle zákona č. 103/1971 Zb. o ľudovej kontrole. Stav si vyžadoval i nepopulárne opatrenia, na základe ktorých odbor výstavby zjednával nápravu s porušovateľmi Vyhlášky o čistote v obci. Znova niekoľkokrát upozornil občanov na odstránenie nepovolených skládok stavebného a iného materiálu z verejných priestranstiev a potom pristúpil na ich odstránenie na vlastné náklady majiteľa skládky. Na odstraňovaní nepovolených skládok touto formou pokračuje.

V I. polroku tohto roku k súčasnej zložitej situácii v našej obci v otázke životného prostredia smerovala aj rozsiahla previerka zameraná na zistenie znečisťovateľov vodných tokov v našej obci ako zo strany podnikov, tak zo strany občanov - jednotlivcov. Previerka bola vykonaná na: ŠM - úseky Borinka, ZIPP Stupava, Dom dôchodcov, Čistička odpadových vôd v závode ZIPP. Previerkou bolo zistených veľa závažných nedostatkov. Z výsledkami previerky sme plenárne zasadnutie

oboznámili v apríli tohto roku. V súčasnej dobe prebiehajú opakované previerky v jednotlivých závodoch a podnikoch a už predbežné výsledky hovoria o tom, že sa veľa nezmenilo. Záводы a podniky sa vyhovárajú na nedostatok finančných prostriedkov pre budovanie čističiek odpadových vôd a majú vždy po ruke veľa objektívnych **prášk** namiesto toho, aby vyvinuli maximálne úsilie na riešenie tohto problému. Rozhodne nemožno súhlasiť s takýmto postojom, pretože konečný dôsledok poznáme všetci - veľmi znečistený potok na úseku celej obce. Ďalším nedostatkom ochrany životného prostredia je stále znečisťovanie miestnych komunikácií ŠM Stupava senom, silážou, slamou, zeleným objemovým krmivom. Je až nepochopiteľné, ako sa ŠM Stupava stavia k uloženým opatreniam tak z výboru ľudovej kontroly, ako i rady MNV. Je potrebné urýchlene zvolať zasadnutie so zainteresovanými pracovníkmi, na ktorom sa povie už konečné slovo o riešení týchto problémov a hlavne zamedzí sa ďalšiemu znečisťovaniu obce. O ďalších výsledkoch kontrolnej činnosti VĽK na tomto i ostatných úsekoch, Vás, vážení spoluobčania, budeme informovať v niektorom z budúcich Spravodajov.

Za VĽK Mária Lachkovičová, členka

FERDIŠ KOSTKA

14. októbra 1878 - 28. júla 1951

Zo šťastlivej súhry živých tradícií tohto prostredia, zo stredu západoslovenských džbankárov habánskeho pôvodu, vyrástol človek vzácných citových schopností a nevšednej výrečnosti v keramickej tvorbe - Ferdiš Kostka zo Stupavy. Jeho rodokmeň zachováva nielen postupnosť prechodu džbankárskeho remesla z pokolenia na pokolenie, ale i postupné zapúšťanie umelecko-estetických koreňov ako nezbytného predpokladu pre umelecký rozvoj tohto remesla od roku 1714, ktoré v celej kráse rozkvitá v keramickej figurálnej tvorbe Ferdiša Kostku.

Džbankárskemu remeslu sa Ferdiš Kostka vyučil u svojho najstaršieho brata Jána. V starootcovej dielni začal samostatne tvoriť od roku 1913. Na jeho prvých prácach je vidno ešte vplyv jeho predkov. No jeho zádušnej a hĺbavej povahy čoskoro navyhovuje iba mechanické napodobňovanie starých vzorov. A tak i keď na hrnčiarskom kruhu priam virtuózne dokázal vytáčať nádoby krásnych tvarov zdobené najrozmanitejšími motívami, obdivuhodnými pre harmonické ladenie farieb, začína sa stále viac venovať figurálnej tvorbe, ktorá jej jadro tkvie v stvárňovaní

každodenného života pracujúceho ľudu.

Kostkove keramické súsošia a nespočetný rad postáv sú pectamenané dobrom i zlom, spoločenskými protikladmi doby, v ktorej žil. Sú dokladom majstrovského nadania a obrazom peknej ľudskej duše.

Svoje postavy z hlíny vytváral s veľkou láskou a nenapodobiteľným vtipom. Z jeho vychytralých kupcov a simulujúcich žobrákov priam cítiť ich nepoctivosť. Keď modeluje hôrných chlapcov s Jánošíkom, poznáva ich duchom revolučného odboja. Jeho sociálne motívy, ako zmrzačení žobráci, slepci, nezamestnaní, sirotky, prýštia z jeho súcitu s biednymi a utláčanými. S veselými svadobčanmi, hodovníkmi, muzikantmi sa raduje a veselí. Pri práci na kompozíciách zo života roľníka precituje s ním lásku k hrude, zemi-živiteľke. Všetky jeho práce, či už miniatúrne postavičky, či 60 cm až 70 cm vysoké postavy, hovoria k nám dôvernou rečou, každému úplne zrozumiteľnou.

A Ferdiš Kostka sám? Bol vysokej postavy, jasného pohľadu, s teplým, prítlmeným hlasom. Bol kludný, vyrovnaný a v práci neúnavný. K svojmu okoliu a ľuďom, s ktorými prichádzal do styku bol šetrný a pozorný až k sebaobetovaniu. Miloval prírodu a svojimi vnímavými očami postrehol v nej krásu

sy druhými nepovšimnuté. Žil jednoduchým životom. Vo svojom neopísateľne skromnom príbytku prijímal veľa návštevníkov takmer z celého sveta. Prichádzali za ním literáti, vedci, umelci, novinári, známi bojovníci za svetový mier. Svedčia o tom zápisy v knihe autogramov Ferdiša Kostku. Všetci títo si pokladali za česť poznať dielničku a jej skromného obyvateľa.

Už za života Ferdiša Kostku sa dostalo jeho práci uznania doma i v zahraničí. Na veľkých výstavách v Bratislave, Brne, Prahe, Bruseli, Paríži, Viedni, USA bolo jeho dielo vždy odmenené diplomami a vzácnym uznaním.

Jednou z najväčších odmien bolo udelenie titulu národný umelec od vlády Československej republiky dňa 26. júna 1946.

V tých starých útulných domčekoch, kde Ferdiš Kostka a jeho predkovia žili a pracovali, je dnes Múzeum Ferdiša Kostku, ktoré je vzácnou kultúrnou pamiatkou, príležitosťou k poznaniu a zdrojom obohatenia nášho vedomia.

Magda Kostková

ZASADALO PLENÁRNE ZASADNUTIE MNV V STUPAVE

V zmysle plánu práce dňa 31. 8. 1984 zasadalo plenárne zasadnutie Miestneho národného výboru v Stupave.

Okrem iného boli prerokované správy o činnosti výboru ľudovej kontroly za I. polrok roka 1984 a o plnení úloh na úseku dodržiavania socialistickej zákonnosti pri ochrane verejného poriadku, životného prostredia a boja proti kriminalite.

Zo základných ustanovení zákona o národných výboroch vyplýva národným výborom úloha zabezpečovať za širokej účasti občanov a príslušných orgánov a organizácií ochranu socialistického poriadku. Zákon č. 60/1961 Zb. v znení neskoršie vydaných právnych noriem o úlohách národných výborov pri zabezpečení socialistického poriadku bližšie vymedzuje rozsah ochrany verejného poriadku, najmä na úseku socialistického spolužitia občanov, ochrany ich oprávnených záujmov a boja proti delikvencii.

Plenárne zasadnutie hodnotilo uplatňovanie zákona č. 60/1961 Zb. a konštatovalo, že práca orgánov národných výborov v tejto oblasti má stúpajúcu úroveň. Prehľadili sa metódy a formy práce v používaní politických, organizačných, právnych a administratívnych opatrení národných výborov v súčinnosti

a inými orgánmi. V tomto hodnotení za obdobie od 1.1. 1984 bolo v obci Stupava zistených celkom 30 trestných činov, 16 prečinov a 3 priestupky. Podľa jednotlivých druhov a kategórií trestnej činnosti prečinov a priestupkov je stav nasledovný:

- 14 krádeží podľa § 247 odst. 1 trestného zákona ku škode majetku v osobnom vlastníctve
- 3 prípady rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve
- 1 prípad poškodenia majetku v socialistickom vlastníctve
- 4 prípady ublíženia na zdraví
- 1 prípad rušenia domovej slobody podľa § 238 trestného zákona
- 1 prípad poškodenia a ohrozenia prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 184 trestného zákona
- 4 prípady opilstva
- 14 prípadov drobných krádeží ku škode majetku v socialistickom vlastníctve
- 1 prípad príživníctva
- 1 prípad porušenia pracovnej disciplíny
- 4 priestupky podľa § 10 Zák. č. 60/1961 Zb.

Komisia ochrany verjeného poriadku v hodnotenom období riešila celkom 22 sťažností z radov občanov, z ktorých 3 boli odstúpené orgánom činným v trestnom konaní. Doteraz riešila celkom 37 priestupkov podľa Zák. č. 60/1961 Zb. v oblasti občianskeho spolužitia, opilstva a dopravných priestupkov. Z uvedeného počtu bolo uložených 19 napomenutí, 6 priestupkov bolo odstúpených a v 12 prípadoch bola uložená poriadková pokuta. Z uvedených údajov vidíme, že činnosť komisie OVP je prevažne preventívneho charakteru. Bude potrebné, aby sa vo svojej ďalšej činnosti zameriavala na dôslednejšie plnenie úloh zakotvených v uzneseniach strážnických a štátnych orgánov, komplexných opatrení a na zvýšenie účinnosti boja proti kriminalite.

Ide tu predovšetkým o ochranu socialistickej ekonomiky, ochranu majetku v súkromnom vlastníctve, verejného poriadku, životného prostredia. Preto záleží na každom z nás, na orgánoch a organizáciách združených v Národnom fronte našej obce ako dôsledne budeme bojovať proti nežiadúcim javom, aby hodnotenie plnenia úloh v oblasti boja proti kriminalite boli v budúcnosti ešte priaznivejšie.

Štefan G r ó f
tajomník MNV

Z KALENDÁRA ZÁHRADKÁRA NA MESIAC SEPTEMBER

- Prvý mesiac s koncovkou "ber", a tak aj robíme.
- Oberáme jesenné ovocie: jablká, hrušky, slivky a hlavne hrozno.
- Snažíme sa zúžitkovať všetky plody/na víno, mušt, džem a pod./.
- Ak je priaznivá doba, ešte očkujeme a štepíme.
- Proti osám postriekame hrozno a iné mäkké ovocie 2 % roztokom sírenu draselného, / 14 dní pred oberočkou/.
- Na stromky upevníme lepiace pásy proti píadivkám /húseniciam/.
- Skôr ako opadne lístie, odrežeme všetky suché a poškodené halúzky stromov a kríkov.
- Prihnojujeme do zásoby ovocné dreviny: vápencom, superfosfátom a draselnými hnojivami.

- Pred príchodom silnejších mrazov vyberieme hlúzy georgín, gladiól, can a pod.
- Cibulové kvety, ako tulipány, krokusy a pod., vysádzame až do zamrznutia pôdy.
- Jesenné krokusy označíme si v dobe kvitnutia, lebo ich znovu uvidíme až za rok.
- Bytové kvetinky stahujeme do bezpečia /do vnútra/.

Emil H r m o

ZO SZZ

ROZLOSOVANIE ROČNÍKA 1984/85 - JESEŇ
muži, st, dorast, ml. dorast, st. dorast "B"

23.9.84 nedeľa M A-128 Stupava - Prešov

Poliak - Darnádi

SDI"B" 310 Stupava"B" - Slovan

Poliak - Darnádi

30.9.84 nedeľa SDI A-313 Stupava - Rapid

Petro- Hubáček

MDI A-713 Štupava - Rapid

Petro - Hubáček

SDI"B" 312 Stupava"B" - Pezinok

Petro - Hubáček

7.10.84 nedeľa M A-139 Stupava - Michalovce

Kavulič - Fusek

SDI"B" 313 Stupava"B" - Senec

Kavulič - Fusek

14.10:84 nedeľa SDI A-321 Stupava - Malacky

Belaj - Kubala

MDI A-721 Stupava - Malacky

Belaj - Kubala

21.10.84 nedela M A-150 Štupava - Bardejov
Noga - Paštka

SDI"B" -317 Štupava"B" - Modra
Noga - Paštka

4.11.84 nedela M A-161 Štupava - Detva
Slančo - Beňo

KINO - KINO - KINO - KINO - KINO - KINO - KINO

s e p t e m b e r 1984

4. 9. DVERE DOKORÁN - slov. film, kl. mp
mládeži prístupný +1
-
7. 9. KRAMEROVÁ VERSUS KRAMER - film USA, kl. mn
mládeži neprístupný +1
-
- 11.9. CIGÁNSKE ŠTASTIE - sov. film, kl. mp
mládeži prístupný +1
-
- 14.9. CORLEONE - tal. film, kl. mn
mládeži neprístupný +2
-
- 18.9.V ÚLOHE KASKADÉRA - film USA, kl. mn
mládeži nepríst. 6,-,7,-,8
-
- 21.9. FANTOM Z MORISVILLU - čsl. film, kl. mp
mládeži prístupný +1
-
- 25.9.KRUH SA UZATVÁRA - sov. film, kl. mp
mládeži prístupný
-
- 28.9.LEGENDA DIVOČINY - kab. film, kl. mp
mládeži prístupný +2
-

Mládežnické filmy:

2. 9. TAJOMSTVO ZÁPISNÍKA - sov. film, kl.f.,

9. 9. BOTA MENOM MELICHAR - čsl. film, kl.f., +2

16. 9. SAHARA V. PLAMEŇOCH - rum. film, kl.f., +1

23. 9. TRHÁK - čsl. film, kl.f., +1

30. 9. SPIJEVAJ KOVBOJ - film NDR, kl. f., +1

Dejtské filmy:

2. 9. ROZKROVKY PRE DETI - sov. film, kl. f.

9. 9. NA KORO TO SLOVO PADNE - čsl. film, kl.f., +1

16. 9. MALÁ TILLA - film NDR, kl.f.

23. 9. CÍSAŘOV PĚKÁŘ - čsl. film, kl.f., +1

30. 9. PRINC Z ĎALEKÉHO SVĚTA - rum. film, kl.f.,

Začiatky predstavení:

det'ské

o 14,00hod.

mládežnické

o 17,00hod.

večerné

o 19,30hod.

1. 10. september - 19,30hod.

ROBERTO SLIVKOVCI ?

vstupné Kčs 20,-, 0,-

O B S A H

1. Úvodstr.1
2. Čo by sme mali vedieťstr.3
3. Ferdiš Kostkastr.8
4. Zasadalo plenárne zasadnutie MNV..str.11
5. Z kalendára záhradkárastr.14
6. Rozlosovanie ročníka 1984/85str.16
7. Kino.....str.18

Redakčná rada: Ing. Osvald Arpád (predseda), Vladimír Mencl, Dr. Rácová Anna, Ing. Paulík Dušan, Jaderková Božena, Ladislav Kudijovský, Daráš Jozef, Puškáč Miroslav.

Vydalo Miestne osvetové stredisko v Stupave.

Povolené ONV Bratislava-vidiek - odb.kult. pod. čís.
Kult.3-15/III-1984.

